

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3183/23
4.6.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Снежане Марјановић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љубисав Гладовић, адвокат из Осечине, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Сања Ристивојевић, адвокат из Осечине, ради утврђења непостојања права службености, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Ваљеву П 2687/22 од 03.04.2023. године, у седници већа одржаној дана 04.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П 2687/22 од 03.04.2023. године у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧАВА СЕ одлука о трошковима поступка, садржана у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Ваљеву П 2687/22 од 03.04.2023. године, па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени АА из ,, да туженом ББ из ... на име трошкова поступка исплати износ од 97.500,00 динара, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ... против туженог ББ из ..., којим је тражено да се утврди да тужени нема право службености ни сталног ни сезонског карактера проласка запрегом, пољопривредном механизацијом и пешнице преко крајњег североисточног дела кат.парц бр. ... КО ... правцем почев од јавног пута кат.парц.бр. ... КО ... па у правцу југозапада у дужини од 15 м као послужне, власништво тужиоца АА из ... у корист кат.парц.бр. ... КО ..., као повласне, власништво туженог ББ из ..., што је тужени дужан признати и престати да се описаним правом службености користи. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом плати трошкове парничног поступка у износу од 316.700,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац, побијајући је

у целости због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 ЗПП (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је закључио да је жалба тужиоца делимично основана.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које Апелациони суд, као другостепени, пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП на коју тужилац неосновано указује у жалби. У пресуди су наведени јасни и непротивречни разлози о свим битним чињеницама који нису противречни изведеним доказима, због чега пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је стекао у својину и државину кат.парц. бр. ... КО ..., на основу уговора о купопродаји, овереног пред Општинским судом у Осечини Ов бр. 409/70 од 04.12.1970. године. Из исказа парничних странака, као и из исказа сведока, произлази да је тужени од 1970. године па све до данашњих дана, у своју кат.парцелу бр. ... ..., као повласну, долазио пољопривредним машинама, запрегом и пешице путем који иде преко послужне парцеле кат.парц. бр. ... КО ..., што указује да је тужени био у државини права сужбености сталног карактера у периоду дужем од 50 година. Катастарска парцела бр. ... КО ... представља власништво туженог и простире се поред магистралног пута Ваљево – Осечина, односно граничи се са њим. На терену, парцелу туженог од асфалтног пута, и то од када је тужени купио парцелу 1970. године, од кат.парц. бр. ... КО ... па идући ка Осечини у дужини од 162,32 метара, раздваја један канал, у ширини од око 1,20 метара и на дубини од око 1 метар, како је то констатовано у допунском налазу и мишљењу судског вештака геометра од 09.10.2019. године. На месту где се наведени канал завршава, парцелу туженог од асфалтног пута дели један брег дужине од око 118 м (у допунском налазу и мишљењу вештака геометра од 25.11.2018. године означен као путно земљиште), висине 2,5 метра (у допунском налазу и мишљењу вештака саобраћајне струке означено као “висина земљаног усека до 2,5 м”). С обзиром на висинску разлику и облик земљаног усека, на делу где постоји усек није могућа путна комуникација између кат.парц. бр. ... и државног пута, што произилази из допунског налаза и мишљења судског вештака саобраћајне струке од 24.12.2018. године. Са асфалтног магистралног пута је фактички немогућ улазак туженог у своју парцелу, односно због ових природних препрека тужени са асфалтног магистралног пута и није могао да улази, нити је улазио у своју кат.парц. бр. ... КО ..., већ је у своју парцелу улазио користећи послужну кат.парц. бр. ... КО ..., за долазак и одлазак из своје кат.парц. Бр ... КО ... Правац службености којим се тужени служио преко кат.парц. Бр .. КО ... никада није био заораван, а туженог у државини права службености нико није ометао нити га је спречавао у периоду дужем од 50 година, дакле још од времена куповине парцеле, и то како тужилац, тако ни његови правни претходници, што је утврђено из исказа сведока ВВ, ГГ, ДД, ЋЋ, ЕЕ и ЖЖ, као и исказа тужиоца и туженог. Њихови искази су међусобно сагласни у погледу битних чињеница, које се односе на време трајања државине права службености и коришћења исте од стране туженог као послужне кат.парц. Бр ... КО ..., време постојања канала који је делио кат.парц. Бр ... КО ... од асфалтног пута Ваљево – Осечина као и

постојања бедема између парцеле туженог кат.парц. Бр ... КО ... и асфалтног пута Ваљево – Осечина, те на време када је бедем делимично скинут и поменути канал затрпан. Током поступка је утврђено и да је током 2016. године вршена реконструкција магистралног асфалтног пута Ваљево – Осечина, када је канал који је делио парцелу туженог бр. ... КО ... од асфалтног пута, затрпан. После затрпавања тог канала, тужени на том делу где је постојао канал, није са асфалтног пута улазио у своју кат.парц. Бр ... КО ..., већ је као раније то чинио на тај начин што је у своју парцелу улазио преко послужне кат.парц. Бр ... КО ..., односно путним правцем који на тој парцели и постоји.

На овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применио одредбе члана 49, 51 и 54 ЗОСПО па је оценио да је неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да тужени нема право службености проласка запрегом, пољопривредном механизацијом и пешице преко крајњег североисточног дела кат.парц бр. ... КО ... правцем почев од јавног пута кат.парц.бр. ... КО ... па у правцу југозапада у дужини од 15 м као послужне парцеле, власништво тужиоца у корист кат.парц.бр. ... КО ..., као повласне, власништво туженог. Према образложењу првостепеног суда, током поступка је утврђено да је тужени стекао право службености сталног карактера преко кат.парц.бр ... КО ..., као послужне парцеле, у корист кат.парц.бр ... КО ... као повласне парцеле, јер је у периоду дужем од 20 година био у савесној и мирној државини тог права.

Правилно је првостепени суд одлучио када је одбио, као неоснован, тужбени захтев тужиоца. Основна претпоставка за стицање права стварне службености путем одржаја је фактичко остваривање службености у законом одређеном временском периоду од 20 година. Тужени је, као власник повласног добра кп.бр. ... КО ... фактички остваривао службеност пролаза преко кп.бр. ... КО ... више од 50 година, од 1970. године, и то како пешице тако и за пролаз запрегом и пољопривредном механизацијом, а чему се тужилац као власник послужног добра није противио. Како је протекао одговарајући рок за одржај, то су испуњени услови из члана 54 Закона о основама својинскоправних односа за стицање права стварне службености, а нису постојали случајеви прописани законом који искључују утврђење службености одржајем.

Неосновани су жалбени наводи тужиоца да је првостепени суд начинио битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 374 став 2 тачка 12 ЗПП-а када је донео решење којим је одбио предлог тужиоца за извођење доказа саслушањем сведока ЗЗ, ИИ и ЈЈ. Према одредби чл. 308 ст. 5 ЗПП-а, суд ће да одбије предлог за извођење доказа које не сматра битним за доношење одлуке. Саслушање ових сведока на наведене околности није од утицаја одлучивање, а тај предлог је дат противно одредби чл. 314 ЗПП-а, па је стога одлука првостепеног суда правилна и законита.

Неосновано се жалбеним наводима тужиоца указује на погрешну примену материјалног права наводима да је сходно одредби чл. 58 Закона о основама својинско правних односа право службености туженог престало, с обзиром да је изградњом рампе на повласној непокретности током 2016. године, тужени стекао могућност директног изласка на јавни пут. На кат.парцели туженог бр. ... КО ... је изграђена рампа па је тако тужени добио директан приступ из своје повласне непокретности на јавни пут кат.парц. Бр ... КО ... Предметна рампа удаљена је 38 метара у односу на спорни улаз, тј. тремеђу кат.парцела бр. ..., бр. ... и бр.... КО ...

Ово стога што стварна службеност престаје ако се власник послужног добра противи њеном вршењу, а власник повласног добра није три узастопне године вршио своје право (чл. 58 став 1 ЗОСПО). Власник послужног добра може захтевати да престане право службености када она постане непотребна за коришћење повласног добра или када престане други разлог због кога је заснована. (чл. 58 став 2 ЗОСПО). Таквим захтевом врши се промена у правном односу власника повласног и власника послужног добра, која не може настати без судске одлуке. Промена у правном односу остварује се преображајном (конститутивном) тужбом за укидање права стварне службености, а не декларативном тужбом за утврђење да је стварна службеност престала. Тужилац је постављеним тужбеним захтевом тражио да се утврди да тужени нема право службености проласка преко послужне парцеле тужиоца, у корист повласне парцеле туженог. Према схватању Апелационог суда, тужени има право службености, а стварна службеност не престаје самим тим што је постала непотребна за коришћење повласног добра. Тако ни чињеница да је, у конкретном случају, изградњом рампе на повласној непокретности током 2016. године, тужени стекао могућност директног изласка на јавни пут, није довољна за престанак стварне службености. Стварна службеност не престаје ни престанком разлога због којих је установљена, већ је потребно да власник послужног добра, када се испуне претпоставке из чл. 58 став 2 Закона о основама својинско-правних односа, поднесе тужбу и захтева укидање стварне службености. Тужбеним захтевом је тражено да се утврди да не постоји право службености али како оно постоји, и како тужбени захтев није усаглашен са наводима тужиоца да је престало право службености, то је правилна одлука првостепеног суда којом је одбијен његов тужбени захтев.

Другостепени суд је имао у виду и остале жалбене наводе тужиоца али их посебно не образлаже сходно овлашћењу из члана 396 став 2 ЗПП, сматрајући да нису од утицаја на другачије одлучивање.

Приликом одлучивања о трошковима првостепеног поступка није правилно примењена одредба чл. 154 Закона о парничном поступку, па је стога одлука преиначена. Туженом припадају трошкови за састав 2 образложена поднеска (25.6.2018. и 14.11.2018. године) по 9.000,00 динара, на име приступа на 6 одржаних рочишта и увиђај по 10500,00 динара и на име приступа на једно неодржано рочиште 6.000,00 динара, укупно 97.500,00 динара. Туженом нису признати трошкови на име састава осталих поднесака, обзиром да нису били потребни за вођење ове парнице. Висина трошкова је обрачуната имајући у виду означену вредност предмета спора од 9.000,00 динара, применом важеће Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Из наведених разлога одлучено је као у ставу првом и другом изреке ове пресуде, применом члана 390 и чл. 401 тачка 3 ЗПП.

Како тужилац није успео са жалбом, то је на основу члана 165 став 1 ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Јелена Стојилковић с.р**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић